

Beata Michalec

Akademia Finansów i Biznesu Vistula, Instytut Historii

Muzeum Niepodległości w Warszawie

ORCID: 0000-0002-3001-2382

Kronika Wydarzeń Muzeum Niepodległości w Warszawie

Kwiecień / Maj / Czerwiec 2022

W sali Księcia Janusza Radziwiłła (Pałac Przebendowskich/Radziwiłłów) można było oglądać wystawę „POLiŚ¹ o przeszłości – odkrycia archeologiczne i paleontologiczne w trakcie realizacji projektów dofinansowanych ze środków unijnych”. Współorganizacja: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Państwowe Muzeum Archeologiczne.

W sali balowej (Pałac Przebendowskich/Radziwiłłów) prezentowana była wystawa „Sławę nam znaczone stworzyć”, zrealizowana w ramach projektu „Pokolenie Polski Niepodległej”.

Kwiecień 2022

1 kwietnia W Galerii Brama Bielańska odbył się finał wystawy „Śladami Tadeusza Kościuszki nad Wisłą” z cyklu „Szlakiem Doliny Wisły”, współorganizowany z Polską Fundacją Kościuszkowską.

2 kwietnia Z okazji 25-lecia Konstytucji RP, w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów prelekcję pt. *Konstytucje polskie na przestrzeni wieków* wygłosił Michał Rybak z Działu Edukacji.

¹ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

6 kwietnia W Galerii Brama Bielańska miał miejsce wernisaż wystawy pt. „Dążenie do ideału – Zofia Solarzowa (1902–1988)”. Wystawa planszowa opracowana została przez Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

7 kwietnia W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbyły się warsztaty dla dzieci z Ukrainy „W krainie Orła Białego”. Poprowadziła je nasza edukatorka Magda Bilińska.

7 kwietnia Tego dnia miał miejsce finał konkursu literackiego o Cyprianie Kamilu Norwidzie, zorganizowany przez Warszawskie Stowarzyszenie Nauczycieli Polonistów przy udziale Muzeum Niepodległości.

7 kwietnia W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej, w ramach Salonu Dobrej Książki im. Tadeusza Górnego, zaprezentowana została publikacja pt. *Półwysep Helski i Polska Marynarka Wojenna w dokumentacji niemieckiego wywiadu 1933–1939*, autorstwa Ireny Elsner, oparta na materiale archiwalnym – notatkach niemieckiego wywiadu znajdujących się w Archiwum Wojskowym we Fryburgu Bryzgowijskim (Freiburg im Breisgau) w Niemczech, które autorka przetłumaczyła, uszeregowała oraz opatrzyła niezbędnym komentarzem.

4 kwietnia W ramach programu Erasmus Plus, odwiedzili nas goście z Łotwy, Grecji, Portugalii i Turcji. Współorganizatorami wydarzenia był Urząd Marszałkowski oraz Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wołominie. Spotkanie poprowadził dr Krzysztof Bąkała, kierownik Działu Edukacji.

8 kwietnia W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbył się wernisaż wystawy „Szalom! Judaika w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie”, której kuratorem jest Andrzej Kotecki. Wystawa została przygotowana w ramach obchodów 79. rocznicy powstania w getcie warszawskim. W spotkaniu wzięli udział: Agnieszka Wyrwał – Przewodnicząca Komisji Kultury w Radzie m.st. Warszawy i Aleksander Ferens – Burmistrz Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy.

8 kwietnia W ramach Galerii Jednego Obiektu zaprezentowaliśmy obraz *Mościcki z Mazowsza* autorstwa Zdzisława Kruszyńskiego.

9 kwietnia W Muzeum Niepodległości odbył się drugi dzień szkolenia przewodników z Biura Podróży „Guide Service”. Na zakończenie uczestnicy otrzymali certyfikaty uprawniające do bezpłatnego wstępu na ekspozycję.

9–10 kwietnia Już po raz ósmy odbył się wojskowy Ogólnopolski Rajd Pieszy „Major Hubal”, zorganizowany przez Wojskowe Koło PTTK przy Klubie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej z Tomaszowa

Mazowieckiego, we współpracy z Oddziałem Łódzkim PTTK im. Jana Czeraszkiwicza, pod patronatem honorowym Muzeum Niepodległości w Warszawie. <https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../viii-ogolnopolski.../>

12 kwietnia W Muzeum Więzienia Pawiak odbyła się wyjątkowa uroczystość – spotkanie zatytułowane „Bądźcie spokojni, nic ode mnie nie wyjdzie”, upamiętniające Iwonę Krugłowską ps. Iwa, działaczkę Polskiego Państwa Podziemnego, więzioną na Pawiaku, torturowaną w katowni gestapo w alei Szucha. Uroczystość zorganizowały Poczta Polska, która z okazji 80. rocznicy przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową wydała znaczek z wizerunkiem tragicznie zmarłej konspiratorki, oraz Muzeum Więzienia Pawiak – Oddział Muzeum Niepodległości w Warszawie. Gospodarzami spotkania byli dr Beata Michalec i Tomasz Jagodziński – zastępcy dyrektora Muzeum Niepodległości, Joanna Gierczyńska – kierownik Muzeum Więzienia Pawiak oraz Mateusz Wodejko – wiceprezes Zarządu Poczty Polskiej S.A. Uroczystość uświetnili swoją obecnością kombatanci – Barbara Piotrowska i Czesław Lewandowski, członkowie rodzin byłych więźniów, Joanna Sulej-Piskorz – zastępca dyrektora Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN, Zbigniew Czaplicki – reprezentujący Marszałka Województwa Mazowieckiego, Katarzyna Kosińska – naczelnik Wydziału Kultury Dzielnicy Wola m.st. Warszawy. Zaprezentowany został znaczek pocztowy, upamiętniający postać Iwony Krugłowskiej oraz dokumenty ze zbiorów Poczty Polskiej i Muzeum Niepodległości w Warszawie. Fakty z życia Iwony Krugłowskiej przypomniał kustosz Muzeum Więzienia Pawiak – Robert Hasselbusch. Zgromadzeni mieli także okazję wysłuchać tekstu grypsu wysłanego przez Iwonę Krugłowską z więzienia przy ulicy Dzielnej, którego słowa posłużyły za tytuł spotkania.

13 kwietnia Delegacja Muzeum Niepodległości wzięła udział w obchodach Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Przemówienie wygłosił Andrzej Melak, Przewodniczący Kręgu Pamięci Narodowej i Komitetu Katyńskiego, poseł na Sejm RP VIII kadencji. Wśród delegacji składających kwiaty pod Pomnikiem Katyńskim byli przedstawiciele MON, MEN, parlamentarzyści oraz reprezentanci organizacji samorządowych i społecznych.

13 kwietnia W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej odbył się wernisaż wystawy „Wielkanoc. Ikonografia współczesnych kart pocztowych”. Zgromadzonych gości przywitał kierownik Muzeum X Pawilonu Jarosław Jaskólski, głos w imieniu dyrekcji Muzeum Niepodległości zabrała dr Beata Michalec, zastępca Dyrektora ds. Programowych.

O wystawie opowiedziała kuratorka Ewelina Pilawa-Soroka. Współorganizatorem wystawy jest Polska Fundacja Kościuszkowska, której prezes – Leszek Marek Krześniak – zaprezentował przygotowany katalog.

14 kwietnia Otrzymała się Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „*Warszawo ma...* 79. rocznica wybuchu powstania w getcie warszawskim” pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Mazowieckiego i Prezydenta m.st. Warszawy. Partnerzy wydarzenia to Akademia Finansów i Biznesu Vistula oraz Towarzystwo Przyjaciół Warszawy. W przerwie obrad otwarta została wystawa „*Więś polska w obronie ludności żydowskiej podczas II wojny światowej*”, na której zaprezentowano zdjęcia, teksty źródłowe i informacje historyczne o ludności wiejskiej i oddziałach Batalionów Chłopskich pomagających Żydom podczas II wojny światowej. Ekspozycja została przygotowana przez Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. Swoją obecnością i wystąpieniem zaszczyliła nas Krystyna Budnicka – polska działaczka społeczna pochodzenia żydowskiego, członkini Stowarzyszenia Dzieci Holocaustu, honorowa obywatelka miasta stołecznego Warszawy.
<https://www.youtube.com/watch?v=76V70mLyHjQ>

19 kwietnia Tego dnia obchodziliśmy 79. rocznicę powstania w getcie warszawskim. W hołdzie uczestnikom tamtych wydarzeń delegacja Muzeum Niepodległości złożyła kwiaty pod Pomnikiem Pawiackiego Drzewa oraz pod Pomnikiem Bohaterów Getta.

20 kwietnia W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej odbyła się prezentacja autoportretu Henryka Józewskiego, w ramach Galerii Jednego Obiektu. Wydarzenie prowadziła Małgorzata Karolina Piekarska – Kierownik Działu Zbiorów. W czasie spotkania pokazany został film pt. *Zaufany Piłsudskiego* w reżyserii Jolanty Kessler.
<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../galeria-jednego.../>

20 kwietnia W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej odbyło się Kolegium Naukowe Muzeum Niepodległości. Prelekcję pt. *Ochrona dóbr kultury na czas wojny i pokoju – II Protokół Konwencji Haskiej* wygłosił kustosz Andrzej Kotecki.
<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../kolegium-naukowe.../>

21 kwietnia W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów miała miejsce konferencja pt. „*SZTUKA KONSERWACJI*”, która odbyła się w ramach Warszawskich Spotkań Konserwatorskich. Konferencja jest cyklicznym spotkaniem konserwatorów zabytków – od czasu odzyskania niepodległości w 1918 roku, od kiedy istnieje sformalizowany państwowy system ochrony zabytków. Referaty wygłoszone przez prelegentów zostały przy-

gotowane w taki sposób, aby wszyscy zainteresowani tematyką ochrony oraz konserwacji zabytków, mogli poszerzyć swój zasób wiedzy o najaktualniejsze informacje. Konferencję otworzył dr Tadeusz Skoczek, Dyrektor Muzeum Niepodległości w Warszawie. Jako pierwsza wystąpiła Justyna Wyszynska, kierownik Działu Promocji i Marketingu naszego Muzeum. <https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../spotkanie-sztuka.../>

22 kwietnia Muzeum Niepodległości wraz z Polską Fundacją Kościuszkowską zorganizowało „Wszechnicę Kościuszkowską”, w ramach obchodów 228. rocznicy wybuchu Insurekcji Kościuszkowskiej. O godz. 12.00 odbyła się ceremonia pod pomnikiem Tadeusza Kościuszki (plac Żelaznej Bramy) z udziałem pocztów sztandarowych oraz w asyście żołnierzy Wojska Polskiego. O godz. 12.45 nastąpił przemarsz uczestników pod Grób Nieznanego Żołnierza z biało-czerwoną flagą o długości 100 metrów, a także flagami Stanów Zjednoczonych, Francji i Szwajcarii, a o godz. 14.00 rozpoczęła się Sesja Kościuszkowska (Pałac Przebendowskich/Radziwiłłów, al. Solidarności 62).

22 kwietnia W ramach pomocy dla Ukrainy Muzeum Niepodległości opiekowało się rodzinami, które musiały uciekać ze swojego kraju, gdzie toczy się wojna. Gościliśmy w siedzibie głównej Muzeum naszych podopiecznych z Ukrainy. Dołożyliśmy wszelkich starań, aby kobiety i dzieci czuły się w Polsce bezpiecznie.

23 kwietnia W Szkole Podstawowej nr 58 im. Tadeusza Gajcego odbyło się spotkanie promocyjne albumu pt. *Targówek Fabryczny (opis subiektywny)* pod redakcją dr Beaty Michalec, Zastępcy Dyrektora i dr. Tadeusza Skoczka, Dyrektora Muzeum Niepodległości.

23 kwietnia W Muzeum Niepodległości odbyła się uroczystość z okazji 155. rocznicy powstania pierwszego gniazda Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” we Lwowie.

27 kwietnia Tego dnia miała miejsce odsłona Galerii Jednego Obiektu w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej. Zaprezentowaliśmy dzieło Andrzeja Feliksa Szumigaję pt. *Odoczynek* – jeden z najśłynniejszych obrazów w zbiorach Muzeum Niepodległości.

28 kwietnia W głównej siedzibie Muzeum Niepodległości w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbył się finał XXI Edycji konkursu „Mazowsze, moja mała ojczyzna”, <https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../konkurs-mazowsze.../>

28 kwietnia W Galerii Brama Bielańska odbył się wernisaż wystawy pt. „Włodzimierz Zakrzewski (1916–1992) – postimpresjonista”, która prezentowana była do 8 maja 2022 roku.

29 kwietnia W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej została otwarta wystawa pt. „1 maja 1905 roku w Warszawie”. Tematem ekspozycji były wydarzenia, jakie miały miejsce podczas pochodu pierwszomajowego w pamiętnym roku,
<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../galeria-malarstwa.../>

Maj 2022

2 maja Muzeum Niepodległości, jak co roku, korzystając z zaproszenia Urzędu Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy, włączyło się w organizację Biegu Flagi poprzez wystawienie stoiska prezentującego działalność Muzeum, na którym dostępne były materiały promocyjne. Dodatkowo Muzeum ufundowało nagrody książkowe dla najlepszych zawodniczek i zawodników biegu na 5 km.

3 maja Witaj Maj! 3 Maj! uroczystość GLORIA POLONIAE. W tym roku obchodzimy 231. rocznicę uchwalenia Konstytucji. Inspiracją do przeprowadzenia uroczystości były wartości szczególnie ważne dla Polaków: suwerenność, niepodległość, dążenie do wolności, solidarność, braterstwo, poszanowanie godności i praw człowieka. Program uroczystości obejmował wprowadzenie historyczne dr Beaty Michalec, Zastępcy Dyrektora ds. Programowych, a także część muzyczno-poetycką, stworzoną przez polskich artystów „ku pokrzepieniu serc”. Głównym organizatorem była Fundacja Polonia Union.
<https://www.youtube.com/watch?v=mqMc45CxafA>

4 maja W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbył się koncert pieśni patriotycznych pt. *Drogi do konstytucji*. Przed zgromadzoną publicznością wystąpił Chór Męski im. Wacława Lachmana Towarzystwa Śpiewaczego „Harfa”.

5 maja W Mauzoleum Walki i Męczeństwa odbył się kameralny wernisaż wystawy „Ecce Homo” Elżbiety Wagi-Krajewskiej. Artystkę powitali gospodarze spotkania: wicedyrektor Muzeum Niepodległości dr Beata Michalec i kustosz Andrzej Kotecki. Następnie autorka opowiedziała, jak powstawały linoryty, które można obecnie oglądać w jednej z cel jednoosobowych dawnego aresztu gestapo. Serdecznie zapraszamy do oglądania relacji z tego spotkania i prac Elżbiety Wagi-Krajewskiej w alei Szucha 25.

5 maja Odbyło się Kolegium Naukowe Muzeum Niepodległości pt. „Życie za życie. Polacy ratujący Żydów” w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej. Referat wygłoszony przez dr. Krzysztofa Bąkałę,

kierownika Działu Edukacji Muzeum Niepodległości w Warszawie poświęcony był tematyce udzielania pomocy ludności żydowskiej przez Polaków w czasie okupacji niemieckiej podczas II wojny światowej.

6 maja w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów, w ramach cyklu Salon Dobrej Książki im. Tadeusza Górnego, została zaprezentowana publikacja autorstwa Jerzego Mireckiego pt. *Prababka z Polesia*. Zgromadzonych gości przywitała wicedyrektor Muzeum Niepodległości dr Beata Michalec. Książkę omawiali: autor publikacji Jerzy Mirecki, Elżbieta Julia Wąsala oraz Michał Cieślak, adiunkt Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej. W spotkaniu wziął udział także o. Grzegorz Filipiuk OFMCap., Delegat Ministra Prowincjalnego ds. Dzieci i Młodzieży, członek Rady Muzeum Niepodległości.

9 maja Wernisaż wystawy „Generał Józef Haller (1873–1960)” w Galerii W-Z, której zaprezentowano unikatowe fotografie pochodzące ze zbiorów Archiwum Narodowego w Krakowie oraz Muzeum Niepodległości w Warszawie.

11 maja W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów miała miejsce kolejna odsłona Galerii Jednego Obiektu – tym razem była to prezentacja portretu marszałka Józefa Piłsudskiego, autorstwa Zdzisława Kruszyńskiego. Okazją do spotkania była 87. rocznica śmierci marszałka. Wśród zaproszonych gości byli: Stella Zylbersztajn-Tzur – działaczka społeczna z Izraela, Krystyna Budnicka – członkini Stowarzyszenia Dzieci Holocaustu, honorowa obywatelka miasta stołecznego Warszawy, Roman Kochanowicz – Dyrektor Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, Leonard Sobieraj – Dyrektor Muzeum Mazowieckiego w Płocku, Katarzyna Spoczyńska-Król – prezes Towarzystwo Przyjaciół Warszawy Oddział Miłośników Bródna, Ewa Skrońc-Bielak – prezes Towarzystwa Przyjaciół Warszawy Oddział Tarchomin, dr Leszek Marek Krześniak – prezes Polskiej Fundacji Kościuszkowskiej, dyrekcja, nauczyciele i uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 42 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Warszawie oraz Zespołu Szkół Gastronomicznych im. prof. Eugeniusza Pijanowskiego.

11 maja W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbyło się spotkanie ze świadkiem historii – panią Krystyną Budnicką – członkinią Stowarzyszenia Dzieci Holocaustu. Towarzyszyła Jej serdeczna przyjaciółka – pani Stella Zylbersztajn-Tzur – działaczka społeczna z Izraela. W spotkaniu wzięli udział Aleksander Ferens – Burmistrz Dzielnicy Śródmieście i Konrad Wojnarowski – Radny Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Oliwia Walkiewicz, uczennica Zespołu Państwowych

Szkół Muzycznych nr 1 w Warszawie, OSM II stopnia im. Mariana Sawy wykonała utwory muzyki klasycznej ze specjalną dedykacją dla Pani Krystyny.

11 maja W Galerii Brama Bielańska odbył się wernisaż wystawy „REDSTORRIES HAIRSTORRIES HERSTORRIES” autorstwa Magdaleny Latosiewicz. Tematyka prezentowanej ekspozycji to analiza rzeczywistości, tej zastanej, a także tej już przebytej, autorskie spojrzenie na jej kulminacje i momenty rozrzedzenia. Prezentowane prace to zarówno portrety i uosobienia kobiet, jak i – nowość w portfolio artystki – formy abstrakcyjne, figuratywne. Magdalena Latosiewicz jest autorką cyklu obrazów ze zbiorów Muzeum Niepodległości „Ojcowie Niepodległości”, które zostały wyeksponowane w podziemiach Galerii.

12 maja W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów miał miejsce wernisaż wystawy „Wiwat Konstytucja – polskie konstytucje w zbiorach Muzeum Niepodległości”. Na zwiedzających więzienne wnętrza X Pawilonu czekały wystawione plakaty, okolicznościowe druki, medale oraz oryginalne egzemplarze konstytucji.

13 maja W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów, w ramach Galerii Jednego Obiektu zaprezentowana została rzeźba *Ekshumowany* autorstwa Aliny Szapocznikow. Dzieło wykonane przez wybitną artystkę w 1957 roku jest jednym z najcenniejszych eksponatów w zbiorach naszego Muzeum. Zgromadzonych na westybulu górnym gości przywitała dr Beata Michalec – Zastępca Dyrektora ds. Programowych. Postać rzeźbiarki przybliżyła Małgorzata Karolina Piekarska – Kierownik Działu Zbiorów. Następnie w sali multimedialnej dr Beata Michalec opowiedziała o twórczości polskich rzeźbiarek, które – tak jak Alina Szapocznikow – otrzymały niedawno swoje alejki w Parku Promenada i Morskie Oko w Warszawie, czyli Ludwiki Nitschowej, Marii Jaremy, Barbary Zbrożyny i Katarzyny Kobro. W spotkaniu udział wzięli: Aleksander Ferens – Burmistrz Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy, Paweł Michalec – Burmistrz Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy, o. Grzegorz Filipiuk – Dyrektor Archiwum i Biblioteki Kapucynów, członek Rady Muzeum Niepodległości, Bożena Kosińska-Krauze – Przewodnicząca Komisji Kultury i Nazewnictwa Rady Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy, Monika Czerwińska – Radna Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy, Piotr Żbikowski – Radny m.st. Warszawy, Czesław Skarżyński – Prezes Fundacja Polonia Union.

16 maja Delegacja Muzeum Niepodległości uczestniczyła w konferencji naukowej pt. „Rok 2021 – rokiem jubileuszów mazowieckich mu-

zeów” w ramach obchodów Dnia Muzealnika w Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, na zaproszenie Dyrektora Romana Kochanowicza oraz Stowarzyszenia Muzealników Polskich – Oddział Mazowiecki.

17 maja W Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego odbyła się konferencja naukowa „Stanisław Osiecki (1875–1967) w panoramie dziejów”, zorganizowana w związku z 55. rocznicą śmierci wybitnego działacza ruchu ludowego. Jedną z prelegentek była dr Beata Michalec – Zastępca Dyrektora Muzeum Niepodległości, która wygłosiła referat pt. *Komenda Straży Obywatelskiej okręgu nr XXVI (Żoliborz – Marymont) we wrześniu i październiku 1939 roku.*

<https://fb.watch/d3ptCeCK3w/>

18 maja Beata Michalec – Zastępca Dyrektora Muzeum Niepodległości oraz Michał Rybak z Działu Edukacji Muzeum gościli w Zespole Szkół Gastronomicznych im. prof. Eugeniusza Pijanowskiego, gdzie prelekcję dla uczniów pt. *Stefan Starzyński gospodarz Warszawy* wygłosiła dr Beata Michalec.

18 maja W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbyła się kolejna odsłona Salonu Dobrej Książki im. Tadeusza Górnego. Zaprezentowana została publikacja: *Tyle zostało. Historia zbiorów rapperswilskich w Polsce*. Zgromadzonych gości przywitała Ewelina Pilawa-Soroka. Następnie głos zabrała dr Beata Michalec, Zastępca Dyrektora Muzeum Niepodległości. O publikacji i działaniach Towarzystwo Rapperswilskiego opowiedziały dr hab. Hanna Krajewska – Dyrektor Archiwum Polskiej Akademii Nauk oraz Halina Czubaszek – Prezes Stowarzyszenia Muzealników Polskich Oddział Mazowiecki. Gościem specjalnym był Matthias Dettling – zastępca szefa misji dyplomatycznej przy Ambasadzie Szwajcarii w Warszawie. Autorzy referatów opublikowanych w książce omówili zbiory rapperswilskie, znajdujące się w reprezentowanych przez nich instytucjach.

18 maja W Muzeum Więzienia Pawiak odbyła się promocja książki dr Beaty Michalec pt. *Ks. kanonik Jan Gołędzinowski – duchowny, społecznik, radny Warszawy, więzień Pawiaka, Auschwitz i Dachau*. Uroczystość zgromadziła wielu znamienitych gości, którzy wysłuchali wykładu autorki o tak ważnej dla Targówka i Warszawy postaci oraz zapalili znicz pod Pomnikiem Pawiackiego Drzewa w hołdzie ks. Janowi Gołędzinowskiemu i wszystkim poległym więźniom Pawiaka. Wydarzenie uświetnił minikoncert w wykonaniu Oliwii Walkiewicz – uczennicy Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych nr 1, która zaprezentowała audytorium utwory Jana Sebastiana Bacha. Uroczystość poprowadziła Joanna

Gierczyńska – kierownik Muzeum Więzienia Pawiak. Wśród zgromadzonych byli: dr Tadeusz Skoczek – Dyrektor Muzeum Niepodległości, Aleksander Ferens – Burmistrz Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy, Paweł Michalec – Burmistrz Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy, Krzysztof Miszewski – Zastępca Burmistrza Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy, Witold Harasim – Radny Dzielnicy Targówek, Lidia Krawczyk – Dyrektor Domu Kultury Świt na Targówku, ks. dr Marcin Wójtowicz – proboszcz parafii Chrystusa Króla na Targówku, ks. Witold Gajda – proboszcz parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Wołominie, ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Katarzyna Spoczyńska-Król – Prezes Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, oddział Miłośników Bródna, Zbigniew Juskiewicz – Prezes Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, oddział Stare Miasto.

22 maja W kościele Zmartwychwstania Pańskiego przy ul. Księcia Ziemowita odbyło się spotkanie promocyjne publikacji *Targówek Fabryczny (opis subiektywny)* autorstwa Jerzego Stańczyka, wydanej przez Muzeum Niepodległości przy wsparciu Urzędu Dzielnicy Targówek, partner – TPW Targówek Fabryczny Mieszkaniowy Zacisze. W spotkaniu uczestniczyła dr Beata Michalec, Zastępca Dyrektora Muzeum Niepodległości.

25 maja W Galerii Plakatu Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej odbył się wernisaż wystawy „Dla szczęśliwej przyszłości naszych dzieci. Motyw dziecka w polskim plakacie i drukach propagandowych w latach 1945–1956”. Kuratorką wystawy była Weronika Krzemień z Działu Zbiorów. Gośćmi na wystawie byli uczniowie z ZSG Poznańska oraz studenci Akademii Seniora Muzeum Niepodległości. Gości przywitała Dyrekcja Muzeum Niepodległości – dr Tadeusz Skoczek oraz dr Beata Michalec.

28 maja W osiemdziesiątą rocznicę masowej egzekucji przeprowadzonej w Lesie Sękocińskim koło Magdalenki, podczas której Niemieccy okupanci rozstrzelali więźniów Pawiaka i funkcjonariuszy polskiej straży więziennej – w Muzeum Więzienia Pawiak odbyła się uroczystość upamiętniająca ofiary zbrodni dokonanej 28 maja 1942 roku. W uroczystości wzięli udział między innymi członkowie rodzin ofiar, byli więźniowie, przedstawiciele władz samorządowych, instytucji kultury, organizacji społecznych, szkół. Uczestniczyli w niej: Stanisław Zalewski – prezes Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych (PZBWPWiOK), Tadeusz Tokarski ze Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Zbigniew Czaplicki – Pełnomocnik do spraw Kombatantów i Osób Represjonowa-

nych, reprezentujący Marszałka Województwa Mazowieckiego, ksiądz dr Robert Ogrodnik – kapelan warszawskiego Klubu Byłych Więźniarek KL Ravensbrück, dr Beata Michalec – Zastępca Dyrektora Muzeum Niepodległości w Warszawie, radna m.st. Warszawy, Paweł Michalec – Burmistrz Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy, Robert Rafałowski – Zastępca Burmistrza Dzielnicy Wola m.st. Warszawy, Dominika Jarzyńska-Pokojaska – kierownik Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry, oddziału Muzeum Warszawy, przedstawiciele Stowarzyszenia Pamięci Powstańczych Oddziałów Specjalnych „Jerzyki” Armii Krajowej, przedstawiciele Stowarzyszenia Szarych Szeregów, delegacja Towarzystwo Przyjaciół Warszawy, społeczność Zespołu Szkół nr 7 w Warszawie i Strzelcy Jednostek Specjalnych 1944 w Warszawie, Mirosława Niewiarowska – nauczycielka XCCV Liceum Ogólnokształcącego im. Waldemara Milewicza w Warszawie – wraz z młodzieżą z klas mundurowych oraz poczem sztandarowym. Przybyłych powitała kierownik Muzeum Więzienia Pawiak Joanna Gierczyńska. List od Marszałka Województwa Mazowieckiego odczytał Zbigniew Czaplicki. Krótkie przemówienie wygłosił prezes Stanisław Zalewski. Następnie zgromadzeni oddali hołd pomordowanym i odmówili modlitwę, której przewodził ks. dr Robert Ogrodnik. Zwieńczeniem spotkania w Muzeum Więzienia Pawiak było uroczyste złożenie wieńców i zapalenie zniczy pod Pomnikiem Drzewa Pawiackiego.

29 maja Muzeum Niepodległości brało udział w pikniku z okazji 25-lecia Konstytucji Rzeczypospolitej, organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego i Miasto Stołeczne Warszawę. Przy fontannach warszawskich znajdowała się strefa, w której gościliśmy dr Beatę Michalec, Olgierda Łukaszewicza oraz dr. Janusza Gmitruka. Piknik był świetną okazją do rozmowy z naszymi gośćmi. Odbyły się liczne gry i zabawy z nagrodami, także dla dorosłych. W naszej strefie urządziliśmy kiermasz wydawnictw Muzeum Niepodległości. Odwiedzili nas członkowie Towarzystwa Przyjaciół Warszawy oraz dyrektorzy obecnych na pikniku muzeów.

Czerwiec 2022

1 czerwca W Muzeum Więzienia Pawiak obejrzeć można było wyjątkowy eksponat, będący nowym nabytkiem. Kilka miesięcy wcześniej Mariusz Wituski – ostatnie dziecko urodzone na Pawiaku – podarował nam dziecięcy kaftanik, w który był ubrany, gdy wraz ze swoją mamą 31 lipca 1944 roku został zwolniony z Pawiaka. Bluzeczka ta

powstała z okazji narodzin dziecka Ireny Wituskiej, uszyły ją dla młodej mamy współtowarzyszki z celi. Po wszystkich niezbędnych czynnościach inwentaryzacyjnych, w wyjątkowy dzień, bo w Dzień Dziecka, kaftanik stał się częścią ekspozycji stałej naszego Muzeum. Z tej okazji postanowiliśmy zorganizować konferencję prasową, podczas której dotychczasowy właściciel kaftanika Mariusz Wituski, Zastępca Dyrektora ds. Programowych Muzeum Niepodległości dr Beata Michalec oraz kierownik Muzeum Więzienia Pawiak Joanna Gierczyńska zaprezentowali szerszej publiczności ten niezwykle eksponat, stanowiący zarazem ślad pamięci.

2 czerwca W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej odbyła się prezentacja rzeźby autorstwa Wiesława Müldnera-Nieckowskiego *Andrij Potiebni*, połączona z prelekcją Aleksandry Pelikhovskiej – asystenta w Dziale Zbiorów Muzeum Niepodległości. Krótki wykład na temat postaci Andrija Potiebni, a także autora jego portretu – Wiesława Müldnera-Nieckowskiego, wygłosił prof. dr hab. Piotr Müldner-Nieckowski – syn artysty. Dowiedzieliśmy się, że głowa Andrija Potiebni była w istocie studium przygotowawczym do pełnowymiarowego pomnika, wielofigurальной grupy rzeźbiarskiej, który stanąć miał na terenie Cytadeli Warszawskiej. Ze względów politycznych projekt został odrzucony. Rzeźba została zakupiona do zbiorów Muzeum Historii Polskiego Ruchu Rewolucyjnego w Warszawie w 1964 roku. Gościliśmy również klasę polsko-ukraińską ze Szkoły Podstawowej nr 58 im. Tadeusza Gajcego. Dzieci miały okazję poznać jeden z wątków naszej wspólnej historii – Polski i Ukrainy. Do współczesnych wydarzeń odniósł się prof. dr hab. Piotr Müldner-Nieckowski, który zaznaczył, że Polaków i Ukraińców łączy szczególna przyjaźń, która w trudnych czasach pozwala na odsunięcie na bok dawnych konfliktów i wzajemną pomoc.

3 czerwca Odbył się finał wystawy „Shalom! Judaika w zbiorach Muzeum Niepodległości”. W zbiorach Muzeum znajdują się pamiątki, które są związane z historią Żydów polskich, szczególnie w latach II wojny światowej. Z tego czasu pochodzą eksponaty związane z gettem łódzkim. Są to banknoty i monety, które stanowiły pieniądze obiegowe w getcie. Na wystawie prezentowano również medale, plakaty, broń używaną podczas powstania w getcie warszawskim.

<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../publikacje-muzeum.../>

3 czerwca W Zespole Szkół Gastronomicznych im. prof. E. Pijanowskiego w Warszawie odbyła się kolejna odsłona wystawy „Życie codzienne kobiet w 20-leciu międzywojennym na łamach Tygodnika Ilu-

strowanego”, autorstwa Natalii Roszkowskiej, kierownik Galerii Brama Bielańska i Justyny Wyszynskiej kierownik Działu Promocji i Marketingu. Inspiracją dla powstania ekspozycji były zbiory Biblioteki Naukowej Muzeum Niepodległości, w której znajduje się bogaty zbiór „Tygodnika Ilustrowanego” – warszawskiego czasopisma, które od 1859 roku stało na straży polskiej kultury.

4 czerwca Z okazji Święta Warszawy odbyła się w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów prelekcja pt. *Smaki Warszawy*, którą wygłosiła Weronika Gurynow – uczennica Zespołu Szkół Gastronomicznych im. E. Pijanowskiego w Warszawie. Pasjonatka wiedzy o kuchni staropolskiej wydała książkę *Staropolskie słodycze*, w której zamieściła uwspółcześnione przepisy z XVII i XVIII wieku. Kolejnym punktem obchodów była gra miejska „Szlakiem przedwojennych restauracji i cukierni Warszawy”, którą poprowadził kustosz Michał Rybak oraz edukatorka Magda Bilińska.

8 czerwca Beata Michalec Zastępca Dyrektora, Maciej Jakubowski kierownik Działu Historii i Badań Naukowych, Dorota Panowek z Działu Promocji i Marketingu gościli w Szkole Podstawowej nr 58 im. Tadeusza Gajcego. Muzeum przekazało portret Tadeusza Gajcego autorstwa Hakoba Mikayelyana w podziękowaniu za godne upamiętanie poety pokolenia Kolumbów oraz upowszechnianie wiedzy na temat jego twórczości i biografii wśród młodego pokolenia. W imieniu Dyrekcji Muzeum Niepodległości obraz przekazała dr Beata Michalec Zastępca Dyrektora ds. Programowych.

<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../podziekowanie-od.../>

8 czerwca W ramach cyklicznego wydarzenia Galeria Jednego Obiektu, odbyła się prezentacja obrazu *Ignacy Daszyński*, autorstwa Magdaleny Latosiewicz. Podczas wydarzenia, przedstawiony został życiorys artystyczny Magdaleny Latosiewicz oraz dokonania Ignacego Daszyńskiego. Obraz uroczyście został przekazany przez dr. Tadeusza Skoczka Dyrektora Muzeum Niepodległości na ręce prezesa dr. Jana Sęka dla Fundacji Willa Polonia. Spotkanie poprowadził Bartłomiej Sokołowski z Działu Historii i Badań Naukowych.

9 czerwca W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbył się wernisaż wystawy pt. „Nasze zrywy powstańcze 1806–1918/19. Mogilno, Trzemeszno, Strzelno, Dąbrowa, Orchowo”. W projekcie uczestniczyło pięć gmin (Mogilno, Strzelno, Dąbrowa, Orchowo i Trzemeszno) oraz powiat mogileński. Wystawa, poza aspektem przedstawienia chlubnej przeszłości i dorobku gmin, dotyczącego zrywów niepodległościowych,

była okazją do promocji i zaprezentowania samorządów. Dotyczyła okresu historycznego od Powstania Wielkopolskiego 1806/1807 do Powstania Wielkopolskiego 1918/1919, przez Powstanie Listopadowe, Powstanie Wielkopolskie i Powstanie Styczniowe.

10 czerwca W Klubie Dowództwa Garnizonu Warszawa odbyła się uroczysta gala z okazji 100-lecia Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej. Związek ten jest organizacją patriotyczną, skupiającą w swoich szeregach oficerów, podoficerów, kombatantów i osoby cywilne. Muzeum Niepodległości na wydarzeniu reprezentował Tomasz Jagodziński, zastępca dyrektora ds. administracyjnych.

<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../100-lecie-zwiazku.../>

14 czerwca Z okazji przypadającego Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych, w Muzeum Więzienia Pawiak odbyło się złożenie kwiatów i zapalenie zniczków, upamiętniające ofiary niemieckich nazistowskich obozów koncentracyjnych i obozów zagłady. Uroczystość została zorganizowana wspólnie przez: Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Muzeum Niepodległości w Warszawie.

14 czerwca W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbyła się promocja książki pt. *Stefan Starzyński – gospodarz stolicy w latach 1934–1939* autorstwa dr Beaty Michalec. Publikacja pod redakcją dr. Tadeusza Skoczka, Dyrektora Muzeum Niepodległości w Warszawie została wydana przez Muzeum Niepodległości w ramach serii wydawniczej Biblioteka Kwartalnika „Niepodległość i Pamięć”. Książkę można zakupić w Księgarni Muzeum Niepodległości:

<https://ksiegarnia.muzeum-niepodleglosci.pl/.../Stefa.../334>

16 czerwca Odbyło się zakończenie roku Akademii Seniora Muzeum Niepodległości. W uroczystości wzięli udział dr Tadeusz Skoczek dyrektor Muzeum oraz dr Leszek Marek Krześniak prezes Polskiej Fundacji Kościuszkowskiej. Podczas wydarzenia zaprezentowano obrazy Hakoba Mikayelyana przedstawiające Marię Konopnicką oraz Teresę Kołakowską – kierownik Akademii Seniora, odbył się również krótki koncert muzyki na skrzypce i gitarę.

20 czerwca W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów miały miejsce uroczystości związane z Narodowym Dniem Powstań Śląskich oraz 100. rocznicą Przyłączenia Wielkoprzemysłowej Części Górnego Śląska do Polski. W imieniu Dyrektora Muzeum Niepodległości w Warszawie

dr. Tadeusza Skoczka, wydarzenie zainaugurowała dr Beata Michalec. Odbył się wyjątkowy koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” oraz recital światowej sławy pianistki Lidii Grychtołówny. Wręczono doroczną nagrodę Towarzystwa Przyjaciół Śląska w Warszawie – otrzymał ją aktor Marian Dziędziel. Na zakończenie zebrani wysłuchali wykładu pt. *Geneza powrotu Górnego Śląska do Polski 1922 r.*, który wygłosił prof. dr hab. Marian Marek Drozdowski.

21 czerwca W Muzeum Więzienia Pawiak, z okazji 82. rocznicy egzekucji więźniów Pawiaka w Palmirach, odbyły się uroczystości przy Pomniku Drzewa Pawiackiego.

22 czerwca W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów miała miejsce Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Dziś idę walczyć mam»... 78. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego”.

22 czerwca W Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, w 125. rocznicę urodzin mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala” odbyła się konferencja naukowa pt. „Henryk Dobrzański „Hubal” – PAMIĘĆ – WARTOŚCI – DZIEDZICTWO”. Towarzyszyła jej wystawa zorganizowana przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, Stowarzyszenie „Hubalowa Rodzina” oraz Henryka Sobierajskiego – wnuka majora „Hubala”, pt. „Henryk Dobrzański. Hubal 1897–1940”. Patronat Honorowy nad uroczystościami objął Adam Struzik Marszałek Województwa Mazowieckiego. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Muzeum Niepodległości w Warszawie, wydawnictwo Green Light Media i dwutygodnik „Zielony Sztandar”.

27 czerwca W siedzibie głównej Muzeum odbyło się Forum Samorządowe pn. „Woda dla Polski”. Patronat nad wydarzeniem objął Marszałek Województwa Mazowieckiego – Adam Struzik. Podczas spotkania podejmowano szeroko problematykę dot. zasobów wodnych w naszym kraju, m.in. zagadnienia suszy rolniczej, aktualnej sytuacji zarządzania wodą w kraju, polityki wodnej i strategii ochrony wód.

<https://muzeum-niepodleglosci.pl/.../wydarzenie-forum.../>

28 czerwca W Muzeum Więzienia Pawiak odbyło się Kolegium Naukowe, podczas którego głos zabrał Robert Hasselbusch, wygłaszając prelekcję *Piękne, smutne kwiaty Serbii. Dzieci na Pawiaku w latach 1939–1944*.

29 czerwca W Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów odbyła się ostatnia przed wakacjami odsłona Salonu Dobrej Książki im. Tadeusza Górnego, promująca najnowszy tomik poezji Zofii Walas pt. *W jądrze*

wiersza. Spotkanie poprowadził dr Tadeusz Skoczek – Dyrektor Muzeum Niepodległości oraz Janusz Witak – prezes i redaktor naczelny Ludowej Spółdzielni Wydawniczej. W trakcie spotkania poetka przedstawiła swoją dotychczasową twórczość, ale również zgromadzeni goście mieli możliwość odczytania wierszy. Poezję zaprezentowali m.in. poetka Alina Sobczyk, artystka Gina Jusięga oraz Tomasz Jagodziński, zastępca dyrektora ds. administracyjnych Muzeum Niepodległości.

Beata Michalec